

Kiadja: A FÖLDMIVELÉSÜGYI M. KIR. MINISZTERIUM
AZ „ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET“ HIVATALOS KÖZLÖNYE

MEGJELENIK minden hó 1-én és 15-én.
Az Országos Halászati Egyesület tagjai ingyen kapják.
Nemtagoknak előfizetési díj: Egész évre 6 K, fél évre 3 K

Szerkeszti: RÉPÁSSY MIKLÓS.
Szerkesztőség: Budapest, V., Ügynök-utca 19. szám., IV. emelet.
A lapra vonatkozó mindennemű közlemények a szerkesztőséghez intézendők.
Hirdetéseket a lap számára a „Patria“ r.-t. Budapest, Üllői-út 25. vesz fel.

TARTALOM: Halbehozatal Ukrániából és a Balkánról. — A hal Németország háborús gazdálkodásában. — A osztrák halászati egyesület és a halárak szabályozása. — Völgyzárógáták halhústermése. — Tengeri halászat Fiume környékén. — Társulatok. Egyesületek. — Vegyesek. — Hivatalos árjegyzés. — Hirdetések.

Halbehozatal Ukrániából és a Balkánról.

Nemrég közöltük, hogy az osztrák kereskedők szindikátust alakítanak halbehozatalra a Keleti országokból; most a magyar kereskedői körök is mozgalmat indítottak ugyan e célból s e mozgalom eredményeképp kaptuk az alábbi meghívót:

A Haditermény R.-T. az Oroszországból és Romániából való halbehozatal céljából szindikátust létesít a törvényes kereskedelem részvétele mellett.

A szindikátusba való belépésre jogosítva van minden halkereskedő cég, a mely már a háború kitörése előtt is mint nagykereskedő foglalkozott halbehozattal.

Az egyes tagok tőkerészesedése minimálisan 10,000 koronában állapítatik meg.

A belépési nyilatkozat f. é. augusztus hó 25-ig nyújtandó be a Haditermény R.-T. külföldi osztályában működő előkészítő-bizottsághoz (V., Bálvány-u. 7., III. e.), a hol a szükséges felvilágosítások is megadatnak.

Budapest, 1918. augusztus 7-én.

Haditermény Részvénytársaság.

A magyar kereskedelem érdekeinek megfelelő érvényesítéséről lévén szó, magunk részéről csak a legmelegebben üdvözölhetjük e mozgalmat; a dolog fontosságát, azt hisszük, felesleges külön is kereskedőink figyelmébe ajánlani.

A hal Németország háborús gazdálkodásában.

Németország halfogyasztását a háború előtt évi 400 millió kilogrammra teszi dr. Maier H. N., a bajor országos halászati felügyelő; ebből $\frac{1}{3}$ rész édesvízi hal, $\frac{2}{3}$ pedig tengeri, beleértve a heringet is. Ez a nagy szám eléggé igazolja, milyen jelentősége van Németország közéletében a hálnak; a háborús állapot-

ban, a központi hatalmak ellen életbeléptetett kiéheztetési blokádnál által teremtett viszonyok között, természetes, hogy ez a jelentőség csak növekedett. Természetes azonban az is, hogy a még az ellenség részéről is elismert német szervezőképesség rátette kezét erre az élelmezési forrásra is s igyekszik azt a közre legmegfelelőbb, legelőnyösebb módon kihasználni. Erről a nagyszabású tevékenységről ad számot az a füzet, a melyet a német háborús közéleti hivatal (Kriegsernährungsamt) közgazdasági osztálya adott ki „A hal a háborús gazdálkodásban“ címmel („Die Fische in der Kriegswirtschaft“, Verlag der Beiträge zur Kriegswirtschaft. Reimar Hobbing). A füzetet maga a halellátás birodalmi biztosa s munkatársai írták, tehát a legilletékesebb helyről jövő tájékoztatást nyújtja az érdeklődők részére.

A füzetben maga a birodalmi biztos „A halellátás szervezésének alapelvei“ címén szól az egész nagy szervezetről. Aztán következnek a halak behozataláról, a halszükséglet beszerzéséről, a német tengeri halászat fejlődéséről, a tengerparti halászatról, a halipar háborús szervezéséről, a halhulladék értékesítéséről a háborúban, a haleloszlásról, a háborús ármegállapításról, végre az édesvízi halászatról a háborúban szóló dolgozatok.

Bizonyára a legnagyobb nehézségek egyike volt a halárak megfelelő szabályozása. Ezek az árak, a mikor 1915-ben Németországban is behozták a hústalan napokat, ugyancsak kezdtek emelkedni annyira, hogy a kevésbé tehetősek egyáltalán nem juthattak halhoz. A birodalmi árvizsgáló hivatal ekkor a német halászati egyesület szakértő bizottságának közbejöttével megállapította a legfontosabb édesvízi halak legmagasabb árát. Az 1915. évi november 6-án kelt szövetségtanácsi rendelet tartalmazta az édesvízi halak árának szabályozására vonatkozó alapelveket s azok alapján aztán a birodalmi belügyi hivatal megállapította az édesvízi halak közül a ponty, czompó, csuka, dévér és veresszárnyú konczér nagy- és kiskereskedelmi árait.

Ézekben a rendelkezésekben azonban kimondották azt is, hogy azok a községek, a melyek lakossága több 10,000-nél, kötelesek, az ennél kisebb községek pedig jogosultak saját körzetükre a halárakat a birodalmi belügyi hivatal által engedélyezett határok között megszabni. A 10,00 lakosnál többel bíró községek mármost lehető magas halárakat szabtak meg, hogy a halat odavonják magukhoz; legjobban jártak e mellett azok, a melyek a termelés helyéhez egész közel voltak. A halászok ilyen helyeken egyáltalán nem adták el a halakat kereskedőknek nagybani áron, hanem közvetlen ott a fogyasztóknak a legmagasabb áron, mert így minden nyereséget maguknak biztosítottak. Aztán az is ki volt mondva a rendeletekben, hogy ha a vevő s eladó nem egy helyre való, az eladó helyén érvényes árak a mértékadók; a távolabbi városokba való kereskedőknek tehát lehetlen volt oly áron halhoz jutniok, hogy az üzletet haszonnal folytathassák. Mindehhez hozzájárult még az is, hogy a termelőhelyek kis községei csak jogosultak voltak, de nem kötelesek az árakat szabályozni, igen sok halászó kis községben tehát egyáltalán nem voltak korlátozott árak. Ilyen viszonyok között a hal egyáltalán nem jutott a termelés helyétől messzebb vidékekre.

Megkísérlették a felismert hibákat javítani, de kevés sikerrel.

A halárakat egyébként is oly alacsonyra szabták meg, hogy sem a halászok nem boldogultak, sem a kereskedők nem vállalhatták a termelők s fogyasztók között a közvetítést.

Egyes szövetségi államok, mint Bajorország, Württemberg, a részükre engedett külön rendelkezési jog alapján külön megkísérlették az alapvető hibák kiküszöbölését, de szintén csak kevés eredménnyel.

Ekkor nevezték aztán ki az 1916. november 28.-án kelt rendelettel a birodalmi biztost a hallal való ellátásra

A birodalmi biztosnak egyelőre azonban csak irányárak megszabása sikerült a háborús közéletmezési hivatal közgazdasági osztályával egyetértőleg. Ezeknek az irányáraknak az lett volna a hivatásuk, hogy az árvízszolgáltató és a háborús uzsorát üldöző hivataloknak mértékül szolgáljanak annak megítélésénél, hogy a termelők és kereskedők részéről követelt árak igazoltak-e? Csak-hogy az irányáraknak éppen az volt a hátrányuk, hogy nem voltak határozottak s így az áralakulás ellenőrzése alig volt végrehajtható. Így aztán a szabad árú halak s a szabályozott árú halak ára annyira összekavarodott, hogy rendes áralakulásról az édesvízi halaknál egyáltalán szó sem lehetett többé. Persze, hogy a zavarosban a legsemérmelemből halászott a zugkereskedelem a maga árfelhajtásaival. A birodalmi biztos hasztalan mutatott rá a fonák állapotra, a rendezéshez szükséges hatalmat nem tudta megszerezni.

De hát nem is lehetett a bajon csupán árszabályozással segíteni. Rájöttek végre az illetékes körök, hogy az árszabályozás csak akkor vezethet célhoz, ha az egész halellátás hatósági kezelésbe kerül. Meg kellett szüntetni a községek jogát is az árszabályozáshoz s gondoskodni kellett bizonyos árfokozásról, a mely a távolabb fekvő nagy városok piacainak hallal való ellátását is lehetővé teszi.

Mindezeknek a figyelembevételével intézkedik végre 1918. február 8.-án és pótlólag 23.-án a birodalmi biztos két rendelete a halellátásról. Ez a rendelet először is minden az emberek élelmezésénél szóba jövő halféleség árát szabályozza, a luxus halak s némely különleges

halféleség kivételével; így nem szól a rendelet a pisztrángféléről, a saiblingokról, a galóczáról, a tokokról és az orsóhalról. Az 1918. február 7.-én kelt rendelet 1. §-a megállapítja általában az édesvízi halak legmagasabb árait $\frac{1}{2}$ kg.-ként az alábbi sorozat szerint, melyből a nálunk nem igen ismeretes fajokat elhagytuk:

angolna	0.5 kg.-os s azon felül	---	3.2	márka
"	0.25 kg.-tól 0.5 kg.-ig	---	2.8	"
"	0.25 kg.-nál kisebb	---	1.8	"
süillő	1.0 kg.-os s azon felül	---	2.80	"
"	1.0 kg.-on alul	---	2.30	"
pénzés pér, vagy marena stb.	---	---	2.50	"
csuka, czompó	---	---	1.80	"
ponty, menyhal	---	---	1.60	"
sügér, kárász, ha 3 drb 0.5 kg.-ot	---	---	---	---
vagy azon felül nyom	---	---	1.60	"
sügér, kárász, ha kisebbek	---	---	1.00	"
dévér, márna, ön, fejes domolykó, évakeszeg, jászkeszeg, ha 2.0 kg.-nál nehezebbek	---	---	1.50	"
dévér, márna, ön, fejes domolykó, évakeszeg, jászkeszeg, ha 2.0 kg.-nál könnyebbek, de 1.0 kg.-nál nehezebbek	---	---	1.20	"
dévér, márna, ön, fejes domolykó évakeszeg, jászkeszeg, ha 1.0 kg.-nál könnyebbek	---	---	1.00	"
veresszárnyú konczér, pirosszemű kele, ha 3 db. 0.5 kg.-nál többet nyom	---	---	1.00	"
veresszárnyú konczér, pirosszemű kele, ha kevesebbet nyom	---	---	0.60	"
paducz	---	---	0.80	"
apró rántani való hal, durbincs stb.	---	---	0.50	"

Ezek az árak az egész birodalomra vonatkoznak, kivéve azokat az eseteket, mikor a halakat egy következő szakaszban (4. §) megjelölt szervezetek viszik piacra; a felsorolt árak ugyanis olyan piacok számára készültek, a melyek a termelés helyét illetőleg kedvezően fekszenek, ahol tehát nem kell különleges szervezetek révén a piacok ellátását biztosítani. Az árak egyébként nem állandók. A rendelet 2. §-a megengedi, hogy a tartományi központi hatóságok kerületeikre, vagy kerületeik egyes részeire leszállítsák vagy felemeljék azokat. A leszállítás minden esetben megtörténhet, az árak felemeléséhez azonban a birodalmi biztos hozzájárulása szükséges. Így aztán a megengedett határon túl való árnövelésnek korlátot lehet szabni, mert az erre irányuló minden szándék megvalósulása egy központi hatóságtól függ; annak aztán megvan a módja az egyes vidékek, községek viszonyai s igényei szerint az árakat fokozni bizonyos *irányelvek* alapján. E tekintetben a szövetségi országok, illetőleg a porosz tartományok a népesség élelemmel való ellátása tekintetében általában figyelembe veendő alapelvek szem előtt tartásával a népesség sűrűsége, városok közelsége, az ipar fejlettsége stb. s aszerint, hogy az illető vidék mennyi halat termel a lakosság számarányához képest, bizonyos csoportokba osztottak. A legkedvezőbb helyzetben lévő csoport, a melyre a fent jelzett rendeletben megállapított halárak változatlanul érvényesek, általában a birodalom északi részét foglalja magában; a legközelebbi csoport, a melyre vonatkozólag ezek az árak kissé emelhetők, Németország északnyugati és Dél-Németország keleti részébe esnek; további áremelés engedhető meg Észak-Németország többi részében és Dél-Németország nyugati felében.

Az ipari s vízben szegény Közép-Németország vidékeire nézve még tovább emelhetők az árak, végül a legnagyobb emelkedést ott érhetik el, a hol a sűrű népesség folytán a helyzet különösen kedvezőtlen, mint Berlin, Hamburg és Bréma vidékén.

Az egyes vidékeken kívül még a nagyobb községekben is megengedhető az ár emelése; a községek nagysága tekintetében különböző fokozatok vannak a 10,000, 50,000, 150,000 és 500,000 lakosságú városokon. Különbséget tesznek aztán az áremelésnél a halak között az egyes fajták szerint, a mint azokat a kereskedelmi szokás nagy-, közép- vagy csekélyértékűeknek jelzi. Az előbb említett kulcs szerint *előírt* áremelést csak a középértékű, vagyis oly halaknál alkalmazzzák változatlanul, a melyek $\frac{1}{2}$ kg.-ja 1—2 márka; a csekély értékű, vagyis 1 márkán alóli árú halaknál a többlet nagyobb, a drágább halaknál, a melyek $\frac{1}{2}$ kg.-ja 2 márkánál több, pedig kisebb. E tekintetben azt vették irányadóul, hogy az áremelést megokoló költség-többlet egy része, ú. m. súlyvesztés, a romlással járó kockázat arányban áll ugyan az árú értékével, egy más része azonban, mint pl. a csomagolás, szállítás stb. költsége, ugyanaz s független az árú értékétől.

A birodalmi biztos mindjárt kezdetben minden egyes város számára kiszámította az árfokozatot, hogy az árszabályozás elejétől kezdve bizonyos rendszer szerint történjék; minden egyes tartományi központi hivatal megkapta a körzetére nézve szóba kerülhető javaslatokat is mihez tartás végett. Így aztán az új rendszer szerinti árszabályozás 1918. április 1-vel egyidejűleg az egész birodalomban megtörténhetett. Ezen a napon természetesen hatályon kívül helyeztetek a háborús közlélmzési hivatal által 1916. június 24-vel előzőleg megállapított halárak.

Az újonnan megállapított árak épp úgy vonatkozhatnak kiskereskedelmi, mint nagykereskedelmi üzletkötésekre. A termelő halász kiskereskedő is, a ki halának egy részét közvetlenül helyben, a fogyasztóknak adja el, de elad a nagykereskedőnek is; mindkettőtől ugyanazt az árat kérheti. Az árak mindig az eladó illetőségi helyére vonatkozólag veendő figyelembe. Hogy a kereskedő távolabb fekvő községek részére vásárolhasson, e városokban az eladási árak természetesen annnyival magasabbnak kell lenni, hogy az ő készletadása és polgári haszna a többletből kikerülhessen. Ebből a szempontból kell az egyes fogyasztó helyek halárai között bizonyos fokozatokat, a mint azt fent jeleztük, létesíteni. A legdrágább ott lesz a hal, a hová csak a nagykereskedelem közvetítésével juthat el; a termelő hely s a fogyasztó hely közötti árkülönbségnek olyannak kell itt lennie, hogy a nagy- s kiskereskedő keresete is kiteljen belőle.

A német birodalom egy nagy része azonban a mai viszonyok között nem látható el ezen a megszokott módon hallal, ezért egész sereg, szám szerint 40 olyan hatóságilag szervezett kereskedelmi társaság van, a mely halak bevásárlásával, továbbításával, a fogyasztókhoz való eljuttatásával foglalkozik. Ezeket a szervezeteket név és hely szerint felsorolja a birodalmi biztos 1918. február 7-én kelt rendeletének 4. §-a. Ide tartoznak a tógazdaságokat érdeklő „Kriegsgesellschaft für Teichfischverwertung in Berlin“, a leginkább külföldi édesvízi halak behozatalával foglalkozó „Flussfisch-Handelsgesellschaft in Berlin“, aztán a halkereskedelmi társaságok Danzigban (Westpreussen) Köslinben (Hinterpommern), Stettinben, Stralsundban (Neu-Vorpommern) stb.; aztán a központi halpiacok Hamburgban, Ber-

linben, Geestemündeiben stb. Bajorország számára külön közvetítő hivatalt szerveztek a halellátásra, épp úgy Württemberg, Baden, Hessen és Mecklenburg számára. Végül az I. és XX. hadtestparancsnokság kebelében is van egy-egy hasonló feladatú hivatal. Mindazok az üzletek, a melyeket e helyek bonyolítanak le, külön elbírálás alá esnek; azokra nem szólnak a rendelet 1. §-ában megállapított árak, hanem azok üzletmenetét a birodalmi biztos közigazgatási úton közvetlenül ellenőrzi. Az egyes községek azonban, ha jónak látják, kimondhatják, hogy az ő körzetükben az ezen helyekről jövő halakra is a rendelet 1. §-ában megállapított halárak érvényesek. (Folyt. köv.)

Az osztrák halászati egyesület és a halárak szabályozása.

Az osztrák halászati egyesület f. évi július 13-án értekezletet tartott, melyen megvitatták az 1917. aug. 16. óta, vagyis a halárak szabályozása ügyében hozott rendelet óta beállott helyzetet. Az érdekelt körök ugyanis megállapítják, hogy azóta óriási mértékben emelkedtek a munkabérek, épp úgy a fuvarozás költségei a termelés helyétől a pályaudvarokig, valamint maguk a vasúti szállítás költségei is és nem utolsósorban veendő dolog az sem, hogy a szállítmányokat napról-napra gyakrabban rabolják meg. (Igy! L. Oest. Fischerei-Zeitung, 1918. augusztus 1.) A helyzet mindezek folytán úgy a termelőre, mint a kereskedőre nézve rendkívül megváltozott.

Az értekezleten a nagyszámú érdekelteken kívül jelen volt a cs. kir. földmívelésügyi minisztérium és a cs. k. közlélmzési hivatal képviselője is. Élénk eszmecsere után határozati javaslatot fogadtak el, melyet a cs. kir. közlélmzési hivatal elé terjesztenek, hogy a halárak szabályozása tekintetében kibocsátandó rendeletben figyelembe véssenek.

A javaslat az eddigi renDELETEH kapcsolódik (I. Halászat 1917. év 16. és 17. sz.) s a halárak tekintetében a következőket tartalmazza:

A tóparton való eladásnál:

ponty	---	---	1 q	780.—	K	(eddig 520.— K)
czompó	---	---	1 "	780.—	"	(" 520.— "
csuka	---	---	1 "	830.—	"	(" 550.— "

A raktártóból való eladásnál:

a) 50 kg.-on felüli mennyiségnél:

ponty	---	---	1 q	810.—	K	(eddig 540.— K)
czompó	---	---	1 "	810.—	"	(" 540.— "
csuka	---	---	1 "	860.—	"	(" 570.— "

b) 50 kg.-on aluli mennyiségnél:

ponty	---	---	1 kg.	8:40	K	(eddig 5:60 K)
czompó	---	---	1 "	8:40	"	(" 5:60 "
csuka	---	---	1 "	8:90	"	(" 5:90 "

A beszerzési ár és az eladási ár között a kereskedők részére az eddigi 2.— K helyett 4.— K engedélyezendő.

Kérik ezen kívül a cs. kir. népélmzési hivatalt: 1. világosítsa fel a közigazgatási hatóságokat, hogy saját hatáskörükben nem jogosultak a *nemes halak* legmagasabb árának megállapítására, mert azok nem jöhetnek néptáplálék számba s ki is vétettek eleve azok közül a halak közül, a melyek árát hatóságilag szabályozzák;

2. utasítsa a közigazgatási hatóságokat, hogy a *fuvarosok* túlzott követeléseire ellen a termelés helyétől a vasúti állomásokra, lépjenek fel;

3. hasson oda, hogy az egyes árvizsgáló hivataloknál, ha halákról van szó, minden körülmények között hallgassanak meg *halászati szakértőket*; a tapasztalat mutatta, hogy pl. füstölt halnál egyáltalán nem vették figyelembe a füstölés költségét s a füstölés folytán a friss árúval szemben való súlyvesztésüket;

4. végül *czukorpótjegyet* kérnek a nehéz munkát végző halászok számára legalább szeptember-november hónapokra.

* * *

Hogy az osztrák kartársak által felhozott dolgokat, ha nálunk még nincs is általános árszabályozás, a mi viszonyaink között is figyelemre kell méltatni, azt, úgy véljük, bővebben nem kell megindokolnunk.

Völgyzárógáták halhústermése.

Németországban sok helyütt rendszeresen halasítják már a völgyzárógátákkal előállított vízmedenczét. Több ilyen medencze halászati eredményéről is közölnek már adatokat. A legújabbban a Weisseritz völgyében épült „Malter” zárógátnál az történt, hogy az 1917. évi nagy szárazság következtében a medencze teljesen lefolyt s így a benne lévő halakat mind ki lehetett fogni.

A medencze vízfelülete rendes vízállásnál 90 hektár; 1913. őszétől és 1914. tavaszán bőven népesítették, mert hektáronként 100 drb pisztrángféle és 130 drb ponty- s kárászivadékat juttattak bele, 1915-ben ismételve adtak bele ponty- és czompóivadékat. (R. Linke: „Die Fischerei in den Weisseritzalsperren”. Fischerei-Zeitung. 1917. Nr. 20.) Magától jutott bele *sügér*, amin a medencze bérlője felette csodálkozik, mert a medencze tápláló vízfolyása teljesen a pisztrángos szintájba esik; véleménye szerint csakis vízimadarak hozhatták át valamely közeli, mélyebben fekvő tóból. Az időközi halászatoknál a halak igen szép növekedést mutattak. A 10—12 cm. hosszú egy-nyaras, szivárványos pisztráng egy nyáron át 1 kilogrammosra nőtt; a behelyezett kétnyaras pontyok negyedik nyaras korukban elérték a 7 kg.-ot és az áprilisban betett 50 grammos czompók októberben 0.375 kg. nehezek voltak már. Az 1917. év őszén történt lehalászás a medencze vízének teljes lefutásával kapcsolatban e biztató jelenségek után mégis csalódást hozott. Kikerült ugyanis összesen 3635 kg. hal. Legtöbb a czompóból, mintegy 16 q, vagyis az egész zsákmánynak majdnem a fele; ponty 9 q került elő. Pisztrángból mindössze 225 kg., ellenben sügérből szintén 9 métermázsza. Ha az egész eredményt 4 év termésének tekintjük, akkor évenként és hektáronként 10 kg. a haltermés. Igaz, hogy közbe is halásztak ki talán valamit, de viszont az is ritka eset, hogy a teljes halállományt ki lehessen fogni, mint a hogy arra itt 1917. végén megvolt a mód.

Egyáltalán az ilyen medenczékben legnehezebb része az üzemnek a hal kifogása. Thienemann A. szerint épp ezért a völgyzárógáták halászatának eredménye velejében „személyi kérdés”, vagyis attól függ, hogy mennyire rátermett ember az, a ki a halászatot kezeli; a halfogás tekintetében ő is közöl adatokat a westfáliai völgyzárógáták halászati eredményeiről (A. Thienemann: „Die Fischerei in den westfälischen Talsperren während des Krieges”. Fischerei-Zeitung. 1917. Nr. 23.) és kiemeli, hogy az eredmény sokkal jobb volt, mikor a háborús szükség hatása alatt a halászatot intenzívebben üzték.

A legnagyobb westfáliai völgyzárómedencze a „Möhnetalsperre”, 1016 ha vízfelülettel, a pisztrángos szintáj alatt is fekszik. Van benne pisztráng, czompó, csuka,

sügér, fehérhal, ponty, angolna, kevés pérhal és márna. Az 1915. évben kikerült a medenczéből 3569 kg. hal, 1916-ban pedig 10,587 kg., tehát csaknem háromszor annyi. 1915-ben esik 1 hektárra 3.5 kg., 1916-ban pedig 10.4 kg. A pisztráng egyébként fogy a medenczéből, a csuka, sügér és a fehérhalak pedig szaporodnak. A kisebb, pisztrángos szintájba eső medenczék évi haltermése is nagyon változó. A „Versetalsperre” (18.36 ha) 1915-ben hektáronként 5.5 kg.-ot adott, 1916-ban 10 kilogrammot. A „Glörltalsperre” (21 ha) 1916-ban 10.5 kilogrammot. A 200 ha nagyságú Listertalsperre 1915-ben és 1916-ban 5.75, illetőleg 6.25 kg.-ot. A kicsiny, mindössze 8.6 ha vízfelületű „Heilenbecktalsperre” 1901-től 1909-ig évenként és hektáronként 11 kg.-ot, 1910—1913-ig 18.5 kg.-ot és 1914—1916-ig 15.8 kg. halzsákmányt juttatott, a gondozójának. Ezzel szemben azokban a medenczékben, a melyekben csak horoggal halásztak, vagy kevésbé törődtek a halászzal, az eredmény egyáltalán nem számottevő.

Tengeri halászat Fiume környékén.

A háború sok mindent befolyásolt, megváltoztatott, átalakított. Hogy a tengeri halászatot is nagyon megzavarta, az könnyen érthető. A tengerek, különösen a hol a halászat leginkább folyt, a zártabb vizek s a partmenti vizek, mind csupa hadi szintér, a hol bizony csak lopva, ezer veszedelem között úzhető a halászat békés foglalkozása. A mi tengerünknek, az Adriai-tengernek is ugyancsak kijutott a harcokból, a melyek az ottani halászati viszonyokat fenekestül felforgatták. Igen érdekes dolgok vehetők ki e tekintetben abból a tanulmányból, a melyet dr. Gast R., a nápolyi zoológiai állomásnak most Fiumében tartózkodó asszisztense írt e tárgyról a fenti címen (Einiges über die Motorenfischerei bei Fiume. Oest. Fischerei-Zeitung. 1918. Nr. 5—10.) és Schreiber G. F.-nek, a dalmát kormány halászati referensének e cikkekre tett megjegyzéseiből (Oest. Fischerei-Zeitung. 1918. Nr. 15—16.)

I. Dr. Gast rámutat arra, hogy a háború előtt az Adriai-tenger halászatát teljesen s annyira az olaszok uralták, hogy még azokat a keskeny, egy tengeri mértföld széles partmenti vízsávokat sem kímélték, a melyekben a húzóhálóval való halászat tilos. Nagyon fontos tehát, hogy ezt a természetszerűleg a monarchiához tartozó gazdasági területet elhódítsuk tőlük.

A béke utolsó éveiben meg is indult már az erre irányuló tevékenység. Fiumében „Nekton” név alatt részvénytársaság alakult a tengeri halászat üzésére modern eszközökkel. A háború folyamán úrrá is lett a társaság azokon a vizeken, a melyekről az olaszokat elzavartuk. Ausztriában is alakult ilyen célú társaság a múlt évben, sőt alakulóban van több is. E társaságok valamennyien a *mótoros halászat* bevezetését tervezik az Adrián eddig szokásos s az olaszok által is üzött primitív vitorláshalászat helyett.

A tengeri halászatnak a kor színvonalán álló emez új módja ellen azonban általában nagy az ellenszenv a tengerparti halászó népség között. Féltik a maguk foglalkozását a nagy üzemeiktől. Nagy baj, hogy a dolgot még olyan részről is sokszor előítélettel nézik, a honnét a tájékozatlanok felvilágosítását várná az ember.

Dr. Gast szerint a mótoros halászat ellen kétféle kifogást hangoztatnak. Egyrészt azt állítják, hogy a vándorhalak rajait (tunhalak, makrelák, szardellák, szardiniák stb.) a mótörök lármája elriasztja s azok sohasem jut-

nak majd el a partokhoz, pedig csaknem kizárólag ott fogják őket. Aztán rámutatnak arra a veszedelemre, hogy az időjárástól alig függő intenzív motoros halászat hamar kiszorolja a tengert s tönkreteszi annak hal- és rákállományát nemcsak a nagymértékű fogások révén, de azért is, mert kifogja az ivadékot, tönkreteszi az ikrát, a halak lárváit, sőt a vízben lebegő haltáplálékot is.

Az első kifogással szemben felhossa dr. Gast, hogy hasonló alapon megokolt ellenszenv volt észlelhető, különösen az északi tengereken halászó országokban is a motoros halászat bevezetésénél, azonban igen megbízható kísérletekkel bizonyították be mindentel (Dr. Nansen Norvégiában, Parker prof. Amerikában), hogy a motorok zaja nem zavarja a halakat. Különösen utal e tekintetben Dániára, a hol a helyzet sok tekintetben hasonló, mint a monarchia vizeiben; ott már alig van motornélküli halászbárka s a makrelák és heringek fogása évről-évre nő. Nem zavarják azokat tehát el ezek a hajók. De ő maga is megfigyelte, hogy a „Nékton“ motorbárkáival szemben hogy viselkednek a Veglia sziget északi végén fekvő Voz előtti öbölben a makrelák. A halászflorella (nyolcz motoros bárka) ebben az öbölben állott, hat közülük naponként ki- s bejárt a fiumei öbölbe vezető szűk csatornán át, ugyancsak nagy lármát csapva, de a makrelák egyáltalán nem zavartatták magukat; bejártak a Voz előtti öbölbe s meg is maradtak abban épp úgy, mintha a motoros halászhajók ott se lettek volna.

Hogy e tekintetben baj nem lehet, mutatja a fogási statisztika is. A motoros hajókkal 1909.-ben kezdtek halászni. A zengi kereskedelmi kamara adatai szerint a horvát partvidéken 1895.-től 1909.-ig az évi fogás átlaga 281,706 kg. volt, 1909.-től 1916.-ig pedig 315,774 kg. Vagyis a motoros halászat idejében többet fogtak. Ugyanígy áll a helyzet külön a Morlaccsa csatornára is, a hol 1909. előtt a partvidék évi fogásának átlag 50·4%-át fogták ki, 1909. után pedig 58·3%-át.

Bizonyos, hogy az egyes évek zsákmányainak nagysága rendkívül ingadozó, de ez az ingadozás épp úgy megvan a tenger ama részein is, a hol motoros bárkával egyáltalán nem halásznak még. Idézi Dr. Gast *Martinis A.*, Komiza volt podestájának véleményét, a ki az ottani halászatnak alapos ismerője. *Martinis* szerint vannak a tenger halászatában is sovány és kövér esztendő, időszakok, a melyek 6—8 évig is eltartanak. Nagy befolyással van erre a szél, az időjárás, a tenger állapota a halak ivásának idejében. Ezek mellett a természeti tényezők mellett a motoros bárkák mozgásának semmi jelentősége nincs.

Megkérdezte aztán ez ügyben dr. Gast még *Garády V.* tanárt, a fiumei biológiai állomás vezetőjét és *Cori I.* tanárt, a trieszti zoológiai állomás igazgatóját is. Mindkét szakértő egyetértőleg tagadja, hogy a motoros bárkák a halakat zavarnák. De kifejezést adnak véleményükben ugyancsak egyetértőleg annak is, hogy a 10 mm. szembőségű húzóhálóval való halászat egyáltalán nem okozhat kárt a parttól nagyobb távolságban, mert a Quarneróban élő halak pelagikus, vagyis vízben lebegők s a víz felszínéhez közel fordulnak elő, ikrájuk és lárvájuk van, a fenéken vonszolt húzóhálóba tehát nem akadhatnak bele. Azonkívül mire e halak lárvája annyira megnőtt, hogy a 10 mm. szembőségű hálóba beleakadna, már a táplálékban dús parti zónát keresi fel. Ebben a zónában a motoros halászat húzóhálója nem fenyegeti, mert itt húzóhálóval a köves, sziklás mederben halászni nem is lehet.

Hogy 10 mm. szembőségű hálóval a planktonban kárt okozni nem lehet, mint ahogyan azt el akarnák a motoros halászat ellenzői hitetni, az bővebb bizonyításra nem szorul.

Hátra van még már most a halászat esetleges túlhajtásának veszedelme.

Dr. Gast azokra a vizekre nézve, a melyekben most a háború alatt a halászat folyhat, nevezetesen a fiumei öbölre, a Quarnerolóra és a Morlaccsa csatornára megjegyzi, hogy nagyon fontos, hogy húzóhálóval való halászat a tengerparttól mért 1 tengeri mérföld széles vízszámban el legyen tiltva. Ezzel biológiai szempontból igen értékes vízterület válik tulajdonképp *kíméleti területté*, ahol a hal és rákállomány felújulhat.

Máskülönben a húzóháló zsákmánya három részre osztható: értékes nemes halakra, veszedelmes ragadozó halakra, végül a nagyon becses rákfajra: a „scampo“-ra.

Az első csoport legfőképp a nyílt tengerről vonul a partok felé. Ezekből a halfajokból ejtett zsákmány a háborús évek alatt növekedett, a mit dr. Gast annak tulajdonít, hogy a nyílt tengeren most szünetel a halászat, ott a legteljesebb kímélet uralkodik. Ezidőszerint e halakra nézve tehát semmi aggodalomra nincs ok.

A ragadozó halak (czápák stb.) sokkal kevésbé szaporák. A fiumei öbölben és a Morlaccsa csatornában, ahol mostanában erősebben folyik a halászat, meg is fogyott a mennyiségük, de ezeknek a gyérítése csak előnnyel járna, mert a nemes halak s a „scampi“ között a legnagyobb pusztítást viszik véghez.

A „scampo“ (többesszám: scampi) igen értékes rákfaj. De a fiatalja legfőképp a parti zónában él, ott tehát megkímélné a motoros húzóháló. A fentiek szerint különben a „scampi“-nak legnagyobb veszedelme a ragadozó halak; mutatja ezt az is, hogy mióta a Morlaccsa csatorna déli részében az intenzívebb halászat ezeket a veszedelmes rablókat megritkította, a „scampi“ az északi részből elterjedt a déli részbe is. Egyébként 1916.-ban kifogtak 19,738 kg.-ot belőlük, 1917.-ben pedig 31,517 kg.-ot. Ezek a számok tehát szintén határozott gyarapodásra mutatnak.

Mindezera alapján dr. Gast a motoros halászat elterjedésével semmiféle bajtól nem tart, ha a halászatot természetesen megfelelő korlátozások figyelembevételével fogják gyakorolni. E tekintetben egyáltalán nem helyezkedik arra az álláspontra, mintha a tengerek kimeríthetlenné lennének, hanem megfontolásra ajánlja, hogy nyáron át halászati tilalom állapítassék meg, a motoros bárkák száma és nagysága korlátoztassék, a húzóháló és húzókötelek hossza megszabassék, a húzóháló zsákjának legkisebb szembősége szabályoztassék, az ikrát hordó „scampi“ nőstények árusítása tilalmaztassék, a partmenti vizekben a ragadozó halakra való halászat idegeneknek is megengedtettsék. Ilyen rendelkezések mellett a motoros halászat fellendülése aztán minden lehető módon támogatható.

TÁRSULATOK. EGYESÜLETEK.

A hálóanyag kiutalása. Lapunk április 15-iki 8. számában közzétett kimutatáshoz pótlólag jelezük, hogy azóta hálóanyag kiutaltatott még a következőknek:

1. *Varga Mihály* szegedi hálógyárosnál. 1. Dékány Elek (Nagybajcs) 30 kg. — 2. Surján János (Bácsföldvár) 40 kg. — 3. Fojdl Antal (Tolna) 60 kg. — 4. Tiringér István (Durapentele) 30 kg. — 5. Gr. Révay László (Kisselmező) 10 kg. — 6. Vincze Sándor (Érsekcsanak) 20 kg. — 7. Sekosán Tivadar (Nagytrnok) 20 kg. — 8. Kálló Vendel (Péterhida) 25 kg. — 9. Ferenczcsatorna r.-t. (Zombor) 20 kg. — 10. Szabó András (Budapest) 20 kg. —

11. Gerencsér József (Budapest) 15 kg. — 12. Prodanovits Jozó (Bács-szenttamás) 40 kg. — 13. Horváth Dezső (Tiszaszentimre) 15 kg. — 14. Bödő Mátys és társai (Dunavecse) 30 kg. — 15. Bargár Gyula (Marosszentjános) 25 kg. — 16. Mojzes János (Ujbaracska) 40 kg. — 17. Bradek István (Kutina) 10 kg. — 18. Déán Ferencz (Vácz) 10 kg. — 19. Dr. Volenszki Kálmán (Nagyszőlős) 20 kg. — 20. Simon Károly (Gyoma) 50 kg. — 21. Czilling József (Komárom) 35 kg. — 22. Rusak István (Ada) 40 kg. — 23. Madarász Miklós (Pancsova) 25 kg. — 24. Schubert János (Pancsova) 20 kg. — 25. Szabó János (Örvény) 40 kg. — 26. Metz Ferencz (Mezőzáh) 30 kg. — 27. Szomjas Gusztáv (Lajos tanya) 60 kg. — 28. Isgum Ferencz (Paks) 40 kg. — 29. Dözl János (Szeged) 40 kg. — 30. Battin Vendel (Regőcze) 20 kg. — 31. Szabó János (Szeremle) 35 kg. — 32. Gavan zki Miklós (Óbecse) 30 kg. — 33. Jankovits Oresztia (Aracs) 20 kg. — 34. Terzin György (Martonos) 30 kg. — 35. Knoll Márton (Feketeváros) 40 kg. — 36. Lajcha János (Nemesujfalú) 20 kg. — 37. Lovati György (Adony) 40 kg. — 38. Bitter Béla (Párkány) 30 kg. — 39. Német Ferenczné (Budapest) 20 kg. — 40. Bugarszky Mirosláv (Ómoldova) 35 kg. — 41. Pivniciski Milán (Szenttamás) 30 kg. — 42. Kolozsy Ferencz (Olaszliszka) 40 kg. — 43. Kovács István (Drávatomási) 30 kg. — 44. Grünvald Mór (Órdarma) 20 kg. — 45. Kácsér István (Százhalombatta) 30 kg. — 46. Stánó Mihály (Százhalombatta) 30 kg. — 47. Danita János és Jeszenszky András (Ujpest) 30 kg. — 48. Győr város tan. (Győr) 20 kg. — 49. Laczkó Lajos (Sajószentpéter) 10 kg. — 50. Komáromi Hal. Ipar. (Komárom) 100 kg. — 51. Pataki László (Budapest) 30 kg. — 52. Borsodi Vilmos (Ujpest) 25 kg. — 53. Labár János (Neszmély) 30 kg. — 54. Metyakov Bogdán (Csenta) 20 kg. — 55. Hugel János (Ómoldova) 50 kg. — 56. Macha Ferencz (Vácz) 25 kg. — 57. Tóth Lajos (Ókéske) 20 kg. — 58. Balassa Imre (Vácz) 40 kg. — 59. Huber János (Mohács) 40 kg. — 60. Kalganszky István (Nádajla) 20 kg. — 61. Sziebert Jenő (Baja) 20 kg. — 62. Tomek Mihály (Morvaszentjános) 15 kg. — 63. Szilágyi Endre (Óvári) 15 kg. — 64. Bolgár Imre (Paks) 20 kg. — 65. Kiss Imre (Esztergom) 20 kg. — 66. Répászki István (Mándok) 20 kg. — 67. Varga Pál (Ráczkeve) 30 kg. — 68. Terzits Sándor (Perlász) 20 kg. — 69. Kurner András (Dunaradvány) 33 kg. — 70. B. Perényi Zsigmond (Nagyszőlős) 50 kg. 71. Özv. Weisz Mártonné (Dunaszerdahely) 20 kg. — 72. Borbély Pál (Tököl) 30 kg. — 73. Finster Ferencz (Ujpest) 20 kg. — 74. Klein Frigyes (Szob) 60 kg. —

II. *Hirschfeld Ármin* debreczeni hálógyárosnál: 1. Rozmán Károly (Tiszaujtlak) 30 kg. — 2. Borz András (Esztergom) 30 kg. — 3. Reberits Antal (Kunszentmárton) 30 kg. — 4. Erber Sándorné (Komárom) 30 kg. — 5. Özv. Salamon Antalné (Komárom) 30 kg. — 6. Schwarz Dávid (Hajdunánás) 25 kg. — 7. Szomjas Gusztáv (Lajostanya) 24 kg. — 8. Berrek Viktor (Gyulafehérvár) 20 kg. — 9. Zecker Károlyné (Dunakeszi) 20 kg. — 10. Khin Lajos (Doborzás) 25 kg. — 11. Khin István (Somorja) 25 kg. — 12. Hufnagel Gizella (Vajka) 25 kg. — 13. Kramer Bernát (Tiszadada) 25 kg. — 14. Fuchs Ferdinándné (Dévény) 25 kg. — 15. Hartstein Lőrincz (Tiszadob) 30 kg. — 16. Klein Sámuel (Tiszalucz) 25 kg. — 17. Stojanovits Boldizsár (Hortobágy) 35 kg. — 18. Özv. Mihály (Kisköre) 21 kg. — 19. Korz Pál (Abádszalók) 13 kg. — 20. Zekker Károlyné (Dunakeszi) 40 kg. — 21. Klim Kálmán (Vajka) 20 kg. — 22. Csama János (Örös) 15 kg. — 23. Hartstein Lőrincz (Tiszadob) 20 kg. — 24. Stojanovits Boldizsár (Hortobágy) 10 kg. — 25. Stojanovits Boldizsár (Tiszacsépe) 35 kg. — 26. Gondócs István (Péterhida) 15 kg. — 27. Zsigmond Ignác (Dunakiliti) 15 kg. — 28. Krajcsa Gáspár (Soponya) 10 kg. — 29. Kolozsy Ferencz (Olaszliszka) 20 kg. — 30. Gróf Szirmay Ottó uradalma (Nagyhomokos) 25 kg. — 31. Schwartz János (Rázom) 25 kg.

III. A Szegedi Kenderfonógyár r. t. útján *hálófonalat* kaptak a következők: 1. Szabó Lajos (Somkerék) 2 kg. — 2. Muladi Imre (Csongrád) 8 kg. — 3. Csapó János és társai (Bezdán) 30 kg. — 4. Soroksári Ipartestület (Soroksár) 30 kg. — 5. Konkoly Róza (Nagybecskerek) 30 kg. — 6. Zwilling Arnold (Baja) 30 kg. — 7. Fischer M. Lipót (Csurog) 30 kg. — 8. Dömötör Áron és társai (Kopács) 20 kg. — 9. Schneider János (Torontálalmás) 10 kg. — 10. Borbély Pál (Tököl) 30 kg. — 11. Milosev György (Pancsova) 30 kg. — 12. Vukovits István (Bezdán) 20 kg. — 13. Özv. Bitó Ferenczné (Szeged) 80 kg. — 14. Árvai György (Barcs) 20 kg. — 15. Előjáróság (Kistárnok) 20 kg. — 16. Jergez József (Bellye) 50 kg. — 17. Warnus János (Berzászka) 20 kg. — 18. Nagy Mózes (Kalocsa) 6 kg. — 19. Isgum Ádámné (Tolna) 6 kg. 20. Jillyny József és társai (Tolna) 20 kg.

A Szeged-Horgos-Martonos-Holttiszai halászati társulat hatáskörébe a vedresházi átmetszéssel elvágott s a főfolyótól töltésekkel teljesen elkülönített holt Tiszaág tartozik; vízterülete pontosan 469 kat. hold 410 □-öl. E holtágban a társulat 1916. április hó 1-től a halászatot házi kezelésber-üzi. Rendkívül tanulságosak azok az adatok, melyeket a f. évi márczius hó 29-én dr. Somogyi Szilveszter elnöklele alatt Szegeden tartott 29-es évi

közgyűlésen Bokor Pál társulati ügyvezető alelnök előadott. Kiemeljük azokból a következőket:

A társulat vízterületét két vállalkozó halászmester halásza a kihalászott halmennyiség 50%-áért, saját szerszámjaikkal. A kihalászott halmennyiséget teljes egészében a Szeged városában felállított hatósági halkiárúsító helyen árúsították ki s a részes halászok az eladott egész halmennyiség után befolyt vételár 50%-át kapták meg.

A hal árát az 1916. évi közgyűlés a következőképp szabta meg:

süllő	1	kg.-on	felül	kg.-ként	4.—	K
"	1	"	alul	"	3.—	"
harcsa	1	"	felül	"	3.50	"
"	1	"	alul	"	3.—	"
csuka	2	"	felül	"	3.—	"
"	2	"	alul	"	2.—	"
ponty	1/3	"	felül	"	2.—	"
kárász és apróhal		"		"	1.50	"

Ezek az árak 1916-ban és 1917-ben voltak érvényben, Szeged város lakossága tehát mindenestre igen olcsón jutott a mai drága világban halhoz.

Kifogtak pedig

1916-ban 24,436 kg. halat 49,338 K 46 f értékben

1917-ben 27,326 " " 64,301 " 63 " "

A részes halászmesterek járandóságának kifizetése után maradt összegből fedeztetett a felügyelet és befuvarozás költsége, így vízterület arányában kiosztatott

1916-ban 23,793 K 87 f

1917-ben 26,737 " 69 "

mint tiszta jövedelem. Vagyis 1 kat. holdra esik kereken

1916-ban 52 kg. hal 48 K tiszta jövedelem

1917-ben 58 " " 54 " " "

Az 1918. évre vonatkozólag a változott viszonyoknak megfelelően a halárakat emelték a következőképp:

süllő	1	kg.-on	felül	kg.-ként	8.—	K
"	1	"	alul	"	6.—	"
harcsa	1	"	felül	"	8.—	"
"	1	"	alul	"	6.—	"
csuka	2	"	felül	"	6.—	"
"	2	"	alul	"	4.—	"
ponty	1	"	felül	"	6.—	"
"	1	"	alul	"	4.—	"
kárász és apróhal		"		"	1.—	"

Ehhez képest az 1918. évre várható évi bruttó jövedelem felét 32 000 K-ra irányozták elő; ennek terhére kiadás: felügyeletre 2500 K, fuvar költség 1500 K, népesítés költsége 2000 K, előre nem látottakra 1000 K s így szétosztható tiszta jövedelem gyanánt marad 25,000 K.

A házi kezelés előtti időben a társulat jövedelme mindössze évi 2000, azaz *heltőezer* K bér volt.

A Tiszaújlak-vitkai halászati társulat július hó 14-én Szatmárcsekén tartotta közgyűlését. Az igazgató jelentése szerint a 2438 kat. holdnyi vízterület hat bérszakaszra osztva évi 1095 koronáért van bérbeadva részben hivatásos halászoknak, részben más foglalkozású egyéneknek. Az állandóan igen alacsony vízállás mellett is sok a hal, mert halászati eszközök és munkaerő hiánya, továbbá a mederben fekvő fatörzsek miatt a bérlők csak ritkán halászhatnak és akkor sem eredményesen. A kubikgödörök a Tiszával össze vannak kötve s így halivadék nem igen pusztul el. Halöröket jutalmazási rendszer mellett alkalmaznak. Az 1915. október 1-től 1918. február 28-ig terjedő időszak zárószámadásait rendben találták és az igazgatónak a feltüntetést megadták. A társulat készpénzvagyonra 1487'85 korona, a miből 2000 koronás lombard-hadikölcsönt jegyeznek. A jövő évi költségvetést 717 korona kiadással irányozták elő, a mit 10 fm. parthossz után 2 fillér járulékkal kivetésével fedeznek. Végül a tisztújítás során egyhangúlag megválasztották elnökké báró Kende Zsigmond túrístváni nagybirtokost, alelnökké igazgatóvá Molnár István beregvári főjegyzőt. (—gh.)

VEGYESEK.

Magyar halászok Ukrajnában. A mint értesülünk az Ukrajná-ból való halbehozattal kapcsolatban legközelebb *Kercsbe* (Krim) indul *iff. Zimmer Ferencz* mint polgári megbízott és *Szál József* a katonai gazdasági hivatal részéről, hogy ott a magyar halkereskedelem érdekében működjenek.

Téves hír a porosz halászati törvényről. A „Vízügyi és Hajózási Közlöny” f. évi 7—8. számában a vízterületek jobb kihasználása érdekében porosz szakemberek részéről indított akció-ról adván hírt, azt írja, hogy a porosz halászati törvényjavaslat letárgyalását az urakháza nem találta sürgősnek „s így az még nem vált törvénynyé”. Laptársunk ez értesülése téves. Poroszországnak 1916. május 11-ről kelt új halászati törvénye van már s az arra vonatkozó javaslatot az urakháza még 1916. márczius 31-én letárgyalta. Ezzel a törvényvel a régi, 1874. május 30-ról kelt halászati törvény hatályon kívül helyeztetett.

Az új törvényre vonatkozó végrehajtási rendelet is megjelent már f. évi márczius 16-án, amint azt lapunk f. évi június 1-i számában ismertettük.

Naphal a tolnai Dunában. Tolnáról írják lapunknak, hogy az ottani holt Dunában a halászok már 8 év óta fognak egy ismeretlen halat: „formája olyan mint a kárászé, tüskés mint a sügér s pikkelyei kékek”. Ez kétségtelenül az *amerikai naphal* (*Eupomotis aureus*), a mely a sárdi (Somogy m.) tógazdaságból került a Balatonba s onnét a Sión át a Dunába. (L. „Halászat” 1915. évi november 1-i számában közölt hírt is az Al-Dunáról). Egyes helyeken „cifra kárásznak” is hívják.

Kevesebb lesz az idén a tonhal. A „Fiumei Ujság” írja (VII. 2.), hogy az idén kevés kilátás van arra, hogy sok tonhal kerüljön a halpiacra. Rendes körülmények között már április vége felé megindulnak a tonhalászok, hogy hálóikat, telepeiket megvizsgálják, a javításokat elvégezzék, hogy mire az első tonhalcsapat közeledni kezd, minden készen legyen. Május vége felé jelentkeznek az első tonhalak, melyek a Földközi-tenger meleg vizéből látogatnak el az Adriai-tenger északi részébe, ahol ilyenkor már szintén meleg időjárás uralkodik. A tulajdonképpeni tonhalszezon azonban csak július felé indul meg és tart kedvező idő és egyéb körülmények között októberig. Bár már augusztusban vagyunk, eddig alig érkezett hír, hogy halászaink tonhalat fogtak volna. A „Nekton” halászati társaság halásza néhány hét előtt fogták az első és igazán kevés számú tonhalat, míg a másik fogást dalmáciai halászok csinálták. Szakkörökben azt állítják, hogy a háború befolyással lesz az idén a tonhalászatra. A világháború első három esztendeje elmúlt anélkül, hogy az Adriai tenger vizének nyugalma komolyabb zavart szenvedett volna. Az idén azonban — mint a halászok állítják — az Adriai-tenger bejáratánál, a tonhalak akadályozva vannak abban, hogy szokásos észak felé irányuló útjukat szabadon folytathassák és ezért előreláthatólag a nyáron sokkal kevesebb tonhal kerül fogásra.

Hollandia tengeri halászata 1917-ben nagyon megcsappant. A világháború kitörése óta egész az 1916. évig állandóan nőtt a fogások mennyisége és értéke is, a mint az alábbi számsor mutatja:

Év	Kifogott hal	
	mennyisége tonna	értéke 1000 forint
1914.	103,67	19,724
1915.	148,060	52,367
1916.	165,513	79,627
1917.	33,759	16,480

Az 1917-ben beállott nagy csökkenés oka legfőképp az, hogy a gőzhajóknak kevés a szénük s a hadiszíntérnek a tengeren való kiterjesztése következtében az év nagy részében ki nem mehettek a nyílt tengerre.

Különösen nagy a visszaesés a heringfogásoknál:

1916-ban kifogtak	33.251,310 kg.-ot	42.073,372 forint értékben
1917-ben	299,780	194,972

Természetes, hogy ennek következtében a kivitel is jelentősen csökkent. Míg 1916-ban friss füstölt és sózott heringből 82.928,000 kilogramm került idegen országba, addig 1917-ben már csak

9.149,985 kg. A halra egyébként magában az országban is szükség van, mert egyéb élelmiszerek hiányát ott is nagyon érzik már.

Norvégia halkivitele is rendkívül megcsappant a múlt évben. Míg 1914-ben 79, 1915-ben 72 millió kilogrammra rúgott a kivitt hal mennyisége, 1910-ban már 34, 1917-ben pedig csak 6 millió kilogrammot tett ki. Norvégia az 1917. év folyamán úgyszólván minden távolabb fekvő piacát elvesztette, különösen Spanyolországot és Braziliát.

Fehérhalak betelepítése valamely vízbe, bár nem értékes halak, néha mégis indokolt lehet. Vannak közöttük ugyanis olyanok, a melyek legfőképp, vagy csaknem kizárólag növényevők, ilyenek különösen a veresszárnyú konzér (*Leuciscus rutilus*) és a piroszemű kele (*Scardinius erythrophthalmus*); ezek tehát nem eszik el más hasznosabb halak elől a táplálékot, de összegyűjtik azt, a mit amazok meg nem esznek s így a vizet mindenesetre jobban kihasználhatjuk, ha ilyen keszegefélé is van benne. Aztán ezek a halak igen jó takarmányhalak a ragadozó halak számára is, a melyek pedig tudvalevőleg mind nagyon jó húsi halak, tenyésztésük tehát kifizeti magát.

A keszegek betelepítése legegyszerűbben ikrájuk átvitele útján történhet. *Heyking* szerint (*Deutsche Fischerei Zeitung*, 1918. Nr. 18. „Die Vermehrung der Weissfische”) az ikra nyérése végett az ivás ideje előtt beverünk abban a vízben, a melyben ezek a halak otthonosak, 3 karót háromszögben, oldalt a víz alatt léczeket szegezünk rájuk s a léczekre boróka, vagy fenyőgalyakat aggatunk. Az ilyen friss, zöld galyakra szívesen rakják a keszegek ikrájukat. Ha karóknak s léczünk nincs, egyszerűen fűzágalyokból sülyesztünk le egy csomót, kövekkel terhelve azokat, a víz fenekére; sőt frissen vágott nádát is használhatunk, ügyelve arra, hogy a nád vége szabadon álljon a csomóból kifelé. Ha az ivás sikerül, a zöld ágak, vagy nád tele lesz apró elefántcsontszínű ikrával, a melyeket már most, gyorsan, távolabb fekvő vizekbe is átvihetünk, a hová éppen a keszegeket be akarjuk telepíteni. Így pl. a pisztrángot, süllőt igen jó természetes táplálékhoz juttatjuk.

Megjegyzendő, hogy az ivófészkeket minden évben frissen kell csinálni, mert a keszegek csak friss zöld növényzetre rakják az ikráikat.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

H. T., Tolna. A leírt hal az *amerikai naphal*, a melyet úgy hoztak be egyes tógazdaságok s azokból szabadult ki a kövizekbe. Nálunk haszontalan szeméthal.

D. H. T., Doroszló. Hálóanyag kiutalása iránt tessék az Országos Halászati Egyesülethez (Budapest, V., Ügynök-u. 19. sz.) fordulni, pontosan megjelölni a kívánt mennyiséget kilogrammban és a vízterület nagyságát, a melyen halásznak. Községi bizonyítvány igazolásul kívánatos. Az Országos Halászati Egyesületbe való belépést szíves figyelmükbe ajánljuk.

A **Luczinkavölgyi halászati társulat** a pécsújfalui körjegyzői irodában **1918. évi augusztus 17-én d. u. 3 órakor tartandó nyilvános árverésen bérbe adja** a Luczinka-patakknak a Tarczába ömlő egész hosszán a

halászat jogát.

Árverési feltételek a társulati elnöknel **Pécsújfaluban** tudhatók meg.

SVÁBRÁKOK

naponként nagyobb mennyiségben **kaphatók**. A helyszínen átvehető készpénzfizetés mellett. A bővebbi feltételeket levélleg közöljük a vevőkkel.
SINGHOFFER M. JÓZSEF ÉS TÁRSA,
Beresztócz, Torontál vármegye. 10

Hivatalos árjegyzés Budapest székesfőváros vásárcsarnokaiban és nyílt piacain.

Áringadozások kilogrammonként fillérben.

Az árú neve	1918. július 22 - 27. között.			1918. július 29. - aug. 3. között.		
	Nagyban	A vásárcsarnokokban	A nyílt piacokon	Nagyban	A vásárcsarnokokban	A nyílt piacokon
		kicsinyben			kicsinyben	
a) Édesvízi élő hal.						
Ponty, nagy	1700—1800	2000—2200	} 1600—1800	1700—1800	2000—2200	} 1600—2000
" kicsiny	1600—1600	1800—2000		1600—1600	1800—2000	
Harcsa, nagy	2000—2200	2400—2400	} —	2000—2200	2400—2400	} 2000—2000
" kicsiny	1800—1900	2000—2000		1800—1900	2000—2000	
Csuka, nagy	—	—	} 1000—1400	—	—	} 1000—1400
" kicsiny	—	—		—	—	
Fogassüllő, dunai	—	—	—	—	—	—
Kárász	—	900—1200	1000—1000	—	1000—1100	800—1000
Czompó	—	1400—1600	1400—1400	—	1400—1600	1400—1400
Márna	—	1600—2000	—	—	1600—2000	—
Keszeg	—	1600—1600	—	—	1600—1600	—
Pisztráng	—	—	—	—	—	—
Kecsege, nagy	—	—	—	—	—	—
" kicsiny	—	—	—	—	—	—
Apró kevert hal	—	—	—	—	—	—
b) Édesvízi jegelt (nem élő).						
Ponty, nagy	1300—1400	1400—1800	} 800—1200	1300—1400	1400—1800	} 800—1400
" kicsiny	1100—1200	1100—1400		1100—1200	1100—1400	
Harcsa, nagy	—	2400—3000	} 1800—2400	—	2200—3000	} 1200—2200
" kicsiny	1700—2000	1500—2000		1700—2000	1500—2000	
Csuka, nagy	—	1600—2000	} 800—1400	—	1600—2000	} 800—1400
" kicsiny	—	1100—1600		—	1200—1600	
Fogassüllő, dunai	2000—2800	2000—2800	—	2000—2800	2000—2800	—
" balatoni nagy	—	—	—	—	—	—
" " kicsiny	—	—	—	—	—	—
Keszeg, balatoni	—	—	—	—	—	—
Garda, balatoni	—	—	—	—	—	—
Kárász	—	800—1000	800—900	—	800—1000	800—900
Czompó	—	1000—1000	1000—1200	—	1000—1200	1000—1000
Márna	—	1300—1400	2000—2000	—	1300—1300	2000—2000
Keszeg	—	1000—1000	—	—	1000—1000	—
Pisztráng	—	—	—	—	—	—
Lazac, rajnai	—	—	—	—	—	—
Kecsege, nagy	2200—2400	2800—3000	2000—2000	2200—2400	2800—3000	2000—2000
" kicsiny	1800—2000	2400—2600	—	1800—2000	2400—2400	—
Söreg	—	—	—	—	—	—
Viza	—	—	—	—	—	—
Apró, kevert hal	—	500—800	—	—	600—800	700—800
c) Rák.						
Folyami rák, nagy 1 darab	—	400—400	—	—	400—400	—
" " kicsiny 1 " "	—	80—80	—	—	80—80	—

Tógazdaságok figyelmébe!

Veszek **több ezer métermázsa** élő pontyot, czompót, kárászt stb.

ZIMMER FERENCZ halászmester, es. és kir. udvari szállító **BUDAPEST**, Központi vásárcsarnok. Telefon: 61—24

A SÁRDI TÓGAZDASÁG

Levélczím: Tógazdaság Sárd. Sürgőnyczím: Tógazdaság Kiskorpád. Vasutállomás: Kiskorpád.

ősz és tavasz szállításra elad 1—2—3-nyaras javított wittingaui pontyot és anyapontyot, bajorországi aischgründi 1—3-nyaras és anyapontyot, japánpontyot (higo), aranyorfát, naphalat, amerikai törpeharcsát, 1—4-nyaras tavi czompót, fogassüllőt, megtermékenyített fogassüllőikrát és minden egyéb tenyészhalat.

A tógazdaság kizárólag csak tenyészhalat termel.

Árjegyzékkel szolgál a Tógazdasági Intézőség Sárd.